

Observatielijst Autismespectrumstoornis DSM-5

L. Jansen en A.A. Spek

Deze vragenlijst is ontwikkeld voor sociotherapeuten op klinische forensische afdelingen, om gericht te observeren en rapporteren over de aanwezigheid van autistische kenmerken bij een patiënt. Een onderzoeker kan hierbij aanvullende vragen stellen over het gedrag van patiënt op de afdeling. Van elk kenmerk wordt gevraagd of je dit wel of niet herkent. Je kunt hierbij ook observaties en rapportages van je collega's meenemen. Wanneer je een kenmerk herkent, beschrijf dan ook altijd wat je precies observeert in de rechter kolom.

Patiënt: _____ Sociotherapeut: _____ Datum: _____

A. Aanhoudende tekorten in sociale communicatie en sociale interactie			
	Zie je dit gedrag?		Zo ja, beschrijf concreet het gedrag dat je ziet: Wat is de context, wat doet en/of zegt de patiënt concreet? Hoe vaak gebeurt dit?
Tekorten in de sociaal emotionele wederkerigheid			
Moeite met het aangaan van sociaal contact <i>(bijvoorbeeld kennismaken, nieuwe mensen ontmoeten)</i>	Ja	Nee	
Moeite met gesprekken over koetjes en kalmpjes	Ja	Nee	
Deelt weinig over interesses of emoties <i>(bijvoorbeeld moeilijk te peilen wat er in iemand omgaat)</i>	Ja	Nee	
Problemen om een gesprekje te starten of goed op een ander te reageren	Ja	Nee	
Zegt onbedoeld dingen die anderen kwetsen	Ja	Nee	
Moeite om op andermans emoties te reageren <i>(bijvoorbeeld troosten)</i>	Ja	Nee	
Anders	Ja	Nee	
Tekorten in non-verbale communicatie			
Maakt geen/nauwelijks oogcontact, of juist te lang of te indringend	Ja	Nee	
Opvallende lichaamstaal <i>(bijvoorbeeld weinig bewegen of juist bijzondere gebaren gebruiken)</i>	Ja	Nee	
Non-verbale signalen van anderen niet begrijpen of verkeerd interpreteren	Ja	Nee	
Nauwelijks/geen gezichtsuitdrukkingen of non-verbale communicatie	Ja	Nee	
Verbale en non-verbale communicatie past niet bij elkaar <i>(bijvoorbeeld zegt iets verdrietigs, maar is niet te zien aan gezichtsuitdrukking)</i>	Ja	Nee	
Anders	Ja	Nee	
Tekorten in het ontwikkelen, onderhouden en begrijpen van relaties			
Voelt niet aan hoe zich te gedragen in sociale situaties	Ja	Nee	
Weinig fantasie en voorstellingsvermogen <i>(bijvoorbeeld als je vraagt: 'Stel je voor dat...')</i>	Ja	Nee	
Moeite om vrienden te maken	Ja	Nee	
Neemt dingen letterlijk, begrijpt grapjes niet of interpreteert ze verkeerd	Ja	Nee	
Heeft geen/weinig interesse in leeftijdsgenoten	Ja	Nee	
Anders	Ja	Nee	

B. Beperkte, herhalende patronen van gedrag, interesses of activiteiten			
	Zie je dit gedrag?		Zo ja, beschrijf concreet het gedrag dat je ziet: Wat is de context, wat doet en/of zegt de patiënt concreet? Hoe vaak gebeurt dit?
Stereotiepe of herhalende motorische bewegingen, gebruik van voorwerpen of spraak			
Bij spanning beweging(en) herhalen (bijvoorbeeld wiegen, met handen 'fladderen')	Ja	Nee	
Neiging spullen recht te leggen, vaste plek voor spullen, moeite als spullen van plek veranderen	Ja	Nee	
Steeds dezelfde specifieke woorden of zinnen gebruiken	Ja	Nee	
Letterlijk herhalen van woorden of zinnen die een ander gezegd heeft (of bijvoorbeeld van de radio)	Ja	Nee	
Anders	Ja	Nee	
Aandringen op gelijkheid, inflexibel vasthouden aan routines of rituelen			
Last van (kleine) veranderingen of als iets anders loopt dan verwacht (bijvoorbeeld bij een aangepast rooster of afgebroken gesprek)	Ja	Nee	
Blijft hangen in bepaalde gedachten of ideeën	Ja	Nee	
Houdt zich zeer strak vast aan de kliniekregels, andere regels/afspraken, of eigen leefregels	Ja	Nee	
Heeft rituelen of gedragspatronen die steeds hetzelfde verlopen (zoals begroetingsrituelen of bedtijdrituelen)	Ja	Nee	
Heeft een vaste dagstructuur (bijvoorbeeld iedere dag dezelfde route nemen of hetzelfde voedsel eten)	Ja	Nee	
Anders	Ja	Nee	
Zeer beperkte, gefixeerde interesses			
Verliest zich in specifieke interesses, kan hier helemaal in opgaan of blijft erover vertellen	Ja	Nee	
Heeft bijzondere verzamelingen	Ja	Nee	
Anders	Ja	Nee	
Over- of ondergevoeligheid voor sensorische of zintuiglijke prikkels			
Overgevoeligheid voor specifieke geluiden, geuren, texturen, licht, aanraking, smaak of textuur van eten	Ja	Nee	
Is weinig gevoelig voor pijn of temperatuur	Ja	Nee	
Voelt honger, dorst of verzadiging niet goed aan	Ja	Nee	
Ruikt overmatig aan voorwerpen of raakt ze overmatig aan, en/of heeft een fascinatie voor lichten of beweging	Ja	Nee	
Anders	Ja	Nee	